

Det Kgl. Bibliotek

ÅRSRAPPORT 2023

OVERSIGT OVER TABELLER, NOTER OG BILAG

BERETNING

- TABEL 1. VIRKSOMHEDENS ØKONOMISK HOVED- OG NØGLETAL
- TABEL 2. VIRKSOMHEDENS HOVEDKONTI
- TABEL 2A. OVERSKUD, HOVEDKONTO
- TABEL 2B. MÅLOPFYLDELSE 2023
- TABEL 3. SAMMENFATNING AF ØKONOMI FOR VIRKSOMHEDENS PRODUKTER/OPGAVER
- TABEL 4. ÅRETS RESULTATOPFYDELSE
- TABEL 5. FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

REGNSKAB

- TABEL 6. RESULTATOPGØRELSE
- TABEL 7. RESULTATDISPONERING AF ÅRET OVERSKUD
- TABEL 8. BALANCEN
- TABEL 9. EGENKAPITALFORKLARING
- TABEL 10. UDNYTTELSE AF LÅNERAMME
- TABEL 11. OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT
- TABEL 12. BEVILLINGSREGNSKAB

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE

- TABEL 13. NOTE 1: IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER
- TABEL 14. NOTE 2: MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER
- TABEL 14A. NOTE 3: HENSATTE FORPLIGTELSE

INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

- TABEL 15. SAMMENSÆTNING AF ELEMENTER I PRISFASTSÆTTELSE
- TABEL 16. OVERSIGT OVER AKKUMULERET RESULTAT FOR INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

TILSKUDSFINANSIERED E AKTIVITETER

- TABEL 19. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET AKTIVITETER (UNDERKONTO 97)
- TABEL 19A. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET FORSKNINGSVIRKSOMHED (UNDERKONTO 95)

IT-OMKOSTNINGER

- TABEL 22. IT-OMKOSTNINGER

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. PÅTEGNING	5
2. BERETNING	7
2.1 PRÆSENTATION AF VIRKSOMHEDEN	7
2.2 LEDELSESBERETNING	8
2.3 KERNEOPGAVER OG RESSOURCER	14
2.4 MÅLRAPPORTERING	16
2.5 FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR	34
3. REGNSKAB	36
3.1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS	36
3.2 RESULTATOPGØRELSE MV.	36
3.3 BALANCEN	39
3.4 EGENKAPITALFORKLARING	42
3.5 LIKVIDITET OG LÅNERAMME	42
3.6 OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT	43
3.7 BEVILLINGSREGNSKABET	43
4. BILAG	46
4.1 NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE	46
4.2 INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED	48
4.3 TILSKUDSFINANSIERET VIRKSOMHED	49
4.4 IT-OMKOSTNINGER	49
4.4.1 DOKUMENTATIONSNOTAT VEDR. DISPOSITIONER PÅ § 21.31.04.	50

1. PÅTEGNING

1. PÅTEGNING

ÅRSRAPPORTEN OMFATTER

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som *Det Kgl. Bibliotek, CVR 28988842* er ansvarlig for: § 21.31.13 – Det Kgl. Bibliotek og § 21.31.04 – Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2023.

PÅTEGNING

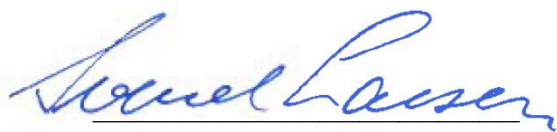
Der tilkendes gives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målostillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåelse af aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Sted, dato *Kbh. 18/3/2024* København, 21. marts 2024

Underskrift

Underskrift

Direktør Svend Larsen

Departementschef Dorte Nøhr Andersen

2. BERETNING

2. BERETNING

2.1 PRÆSENTATION AF VIRKSOMHEDEN

Det Kgl. Bibliotek er en statsinstitution under Kulturministeriet med afdelinger i Aarhus og København.

Det Kgl. Bibliotek blev oprettet pr. 1. januar 2017 ved en sammenlægning af Statsbiblioteket, Danmarks Kunstbibliotek, Det Administrative Bibliotek og den tidligere institution Det Kongelige Bibliotek. Aarhus University Library, Københavns Universitets Bibliotek og Roskilde Universitets Bibliotek er i efterfølgende processer virksomhedsoverdraget til Det Kgl. Bibliotek.

Det Kgl. Bibliotek er Danmarks nationale bibliotek. Det Kgl. Bibliotek virker for viden og kulturarv nu og i fremtiden. Som universitetsbibliotek leverer Det Kgl. Bibliotek service, der understøtter forskning og undervisning på Aarhus Universitet, Københavns Universitet, IT-Universitetet og Roskilde Universitet. Det Kgl. Bibliotek har desuden ansvaret for de tekniske, drifts- og udviklingsmæssige aspekter af bibliotekssystemet for Copenhagen Business School, Københavns Professionshøjskole og Det Kongelige Akademi m.fl. Som nationalbibliotek indsamler, bevarer og tilgængeliggør Det Kgl. Bibliotek kulturarv i form af tekst, billeder og lyd, i både fysisk og digital form. Som overcentral for de danske folkebiblioteker leverer Det Kgl. Bibliotek service, der supplerer folkebibliotekernes servicetilbud til borgerne. Som forskningsinstitution øger Det Kgl. Bibliotek kendskabet til kulturarven.

Lovgrundlaget for Det Kgl. Bibliotek er fastlagt i finansloven. Der findes desuden særskilt lovgrundlag for pligtaflevering af offentliggjort materiale L 1439 af 22/12 2004, tyverisikring L 248 af 8/6 1978 med senere ændringer, § 13 og 14 i LBK nr. 100 af 30/1 2013 om biblioteksvirksomhed samt forskning L 224 af 27/3 1996. Derudover er lovgrundlaget L 44 af 22/3 1897 (oprettelse af Statsbiblioteket) og L 181 af 17/5 1916 (oprettelse af Statens Avissamling i Aarhus).

Der er indgået en rammeaftale mellem Det Kgl. Bibliotek og Kulturministeriet for perioden 2020-2023. Rammeaftalen fastlægger mål for bibliotekets virksomhed i aftaleperioden og de vilkår, der gives herfor.

2.1.1 Mission

Det Kgl. Bibliotek er hele Danmarks bibliotek

- Vi indsamler, bevarer og formidler vores fælles viden og kulturarv.
- Vi leverer inspiration og skaber rum til fordybelse for uddannelses- og forskningsinstitutioner, folkebiblioteker og borgere i hele landet.
- Vi bidrager til fundamentet for et demokratisk videnssamfund.

2.1.2 Vision

Vi viser vej til viden

Det Kgl. Bibliotek vil være et fagligt og kulturelt fyrtårn i en verden af viden, der er stadig sværere at navigere i. Vi vil hjælpe med at finde det, du søger. Og inspirere til at finde det, du ikke vidste, du søgte.

2.1.3 Hovedopgaver

Det Kgl. Biblioteks kerneopgaver er følgende:

- Digital materialeforvaltning
- Fysisk materialeforvaltning
- Biblioteksservice
- Kulturformidling og forskning

2.2 LEDELSESBERETNING

2.2.1 ÅRETS ØKONOMISKE RESULTAT

Årets økonomiske resultat

Årets økonomiske resultat for Det Kgl. Bibliotek udviser et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. i forhold til nettobevillingen på finansloven. Dette svarer til en afvigelse på 0,01%.

Der redegøres nærmere for det økonomiske resultat nedenfor samt i afsnit 3.2.

Vurdering af det økonomiske resultat

Mindreforbruget på 0,1 mio. kr. i 2023 må efter bibliotekets vurdering anses for tilfredsstillende. Det lægger sig samtidig i forlængelse af resultatbilledet for de foregående år, hvor afvigelserne i forhold til nettobevillingen på finansloven også har været beskedne.

Tabel 1. Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtotal			
Mio. kr., løbende priser	2022	2023	2024
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-696,1	-716,4	-732,8
- Heraf indtægtsført bevilling	-586,6	-591,4	-622,1
Ordinære driftsomkostninger	670,0	686,0	701,4

Resultat af ordinær drift	-26,1	-30,4	-31,4
Resultat før finansielle poster	-30,0	-32,4	-31,2
Årets resultat	3,8	-0,1	0,0
Balance			
Anlægsaktiver	658,9	633,6	615,0
Omsætningsaktiver	95,7	95,2	95,0
Egenkapital	39,8	39,8	39,9
Langfristet gæld	666,4	639,2	-
Kortfristet gæld	108,1	133,0	-
Lånerammen	904,6	904,5	904,5
Træk på lånerammen	655,2	630,2	605,2
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	72,4%	69,7%	66,9%
Negativ udsvingsrate	210,9%	211,3%	211,3%
Bevillingsandel	84,3%	82,5%	84,9%
Overskudsgrad	-0,6%	0,0%	0,0%
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	661,3	662,6	670,0
Årsværkspris	0,52	0,54	0,54

Anm.: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal omfatter hovedkonto § 21.31.13.
Kilde: Statens Koncernsystem (2022 og 2023). For 2024 bygger tallene på FL 24

Tabellen sammenstiller regnskabsoplysninger for 2022 og 2023 og budgettet for 2024.

For så vidt angår bevillingsniveauet, er det i de tre år, tabellen dækker, påvirket af den midlertidige særbevilling til styrkelse af dansk kultur, som biblioteket fik del i med finansloven for 2019. I 2022 var den på 16,7 mio. kr. Særbevillingen bortfaldt ved udgangen af 2022.

Med hensyn til 2024 er kulturministerens beslutning om sammenlægning af Det Kgl. Bibliotek og NOTA pr. 1. januar 2024 ikke indregnet.

Udnyttelse af låneramme, bevillingsandel og overskudsgrad

Ser man på balancen, afspejler faldet i værdien af anlægsaktiver årets afskrivninger, som overstiger tilgangen. Faldet modsvares af, at den langfristede gæld på passivsiden, der finansierer aktiverne, også er reduceret.

Som det også fremgår, reducerer faldet i den langfristede gæld trækket på lånerammen.

Den negative udsvingsrate måler det overførte overskuds størrelse sat i forhold til bibliotekets maksimalt tilladte negative videreførelse i henhold til finansloven. Da der ultimo 2023 er tale om en positiv opsparing på 27,0 mio. kr., og den maksimalt tilladte negative videreførelse er -12,8 mio. kr., bliver den negative udsvingsmargin beregningsteknisk opgjort til 211,3%.

For så vidt angår bevillingsandelen, er den i 2023 faldet med 1,8% til 82,5%. Dette afspejler bl.a., at bibliotekets kulturaktiviteter, der i 2022 fortsat var påvirket af eftervirkningerne af nedlukningerne i 2020 og 2021, er vendt tilbage til et normalt leje i 2023.

Udvikling i årsværk

Årsværksforbruget er i 2023 stort set uændret i forhold til 2022. Der forventes derimod en stigning i 2024 i forbindelse med særbevillingen til formidling af DR's arkiv.

2.2.2 Virksomhedens drift, anlæg og administrative ordninger

Institutions driftskonti

I nedenstående tabel redegøres der for resultatet på bibliotekets driftskonto. 21.31.13 Det Kgl. Bibliotek samt resultatet på hovedkontoen 21.31.04 Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek, der indeholder de af biblioteket administrerede ordninger.

Tabel 2. Virksomhedens hovedkonti

	(Mio. kr.)	Bevilling (FL+TB)	Regnskab 2023	Overført overskud ul- timo
Drift	Udgifter	704,7	721,2	-16,5
	Indtægter	-113,3	-129,8	16,5
Administrerede ordnin- ger	Udgifter	262,2	250,0	12,2
	Indtægter	-256,3	-245,0	-11,3

Kilde: Statens Koncernsystem

21.31.13 Det Kgl. Bibliotek er bibliotekets driftsbevilling, der finansierer bibliotekets opgaver som universitetsbibliotek, kulturarvsinstitution og overcentral for folkebibliotekerne.

Reservationsbevillingen på 21.31.04 Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek administreres af biblioteket og anvendes bl.a. til indkøb af informationsressourcer til forskningsbiblioteker og uddannelsesinstitutioner i Danmark.

Der redegøres nærmere for resultaterne i tabellen i kapitel 3 og 4 nedenfor.

2.2.3 Overført overskud

På grund af afrundinger påvirker mindreforbruget på 0,1 ikke bibliotekets akkumulerede overskud på 21.31.13 Det Kongelige Bibliotek. Det er uændret på 27,0 mio. kr. ved årets udgang, jf. tabel 2A.

Tabel 2A. 21.31.13 Det Kgl. Bibliotek

Mio. kr.løbende, priser	Overført overskud
Beholdning primo 2023	27,0
Årets øvrige bevægelser	2023 0,1
Beholdning ultimo 2023	27,0

Kilde: Statens Koncernsystem

På 21.31.04 Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek er beholdningen pr. ultimo 2023 forøget med 11,1 mio. kr. jf. tabel 2b. Forøgelsen er sammensat af et mindreforbrug i 2023 på knap 0,9 mio. kr. samt en korrektion på 10,2 mio. kr. i forbindelse med en kontoændring fra 21.81.40 Søgbart arkiv med DR's programmer, jf. også FL 2024.

Tabel 2B. 21.31.04 Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek

løbende, priser	Overført overskud
Beholdning primo 2023	9,2
Årets øvrige bevægelser	2023 11,1
Beholdning ultimo 2023	20,2

2.2.4 Årets faglige resultater

Nedenfor præsenteres i kort form årets overordnede resultater inden for hver af bibliotekets kerneopgaver.

Digital materialeforvaltning

Aktiviteterne på dette område er dels køb af adgang til licensbelagte digitale ressourcer (primært e-tidsskrifter og e-bøger) og dels forvaltning af bibliotekets egne digitale ressourcer (digitaliserede og digitalt 'fødte').

Det har længe været et ønske at sikre bedre prisaftaler og samtidig sikre øjeblikkelig og gratis adgang til alle danske forskningspublikationer ('Open Access'). Det Kgl. Bibliotek har, som led i de bestræbelser, indgået en række aftaler med relevante forlagskoncerner. Opgaven udføres i tæt samspil med universitetsdirektørudvalget under Danske Universiteter. I 2023 blev der indgået aftale med den fjerde af de store multinationale forlagskoncerner med en årlig kontraktsum på 10 mio. kr. Resultatet blev en femårig kontrakt uden prisstigninger i hele aftaleperioden og med fri tilgængelighed til danske forskningspublikationer uden krav om forudgående tidsbegrænsning i adgangen for brugerne. Det er et meget tilfredsstillende resultat, som understøtter regeringens politik på området.

Mængden af bibliotekets egne digitale kulturarvsmaterialer er vokset, både i kraft af indsamling i medfør af pligtafleveringsloven og i kraft af digitalisering af dele af de analoge samlinger. Samlingsindholdet benyttes af mange brugere med aviser og luftfotos som de mest benyttede.

Fysisk materialeforvaltning

Aktiviteterne inden for denne kerneopgaver er indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse. På bevaringsområdet blev der i 2022 taget et stort skridt med ibrugtagning af en ny magasinbygning i Vinge. Det nye tidssvarende og klimaoptimerede magasin har gjort det muligt at fraflytte utidssvarende og uhensigtsmæssigt indrettede magasiner. Der er i 2023 flyttet 32 hyldekilometer materialer til magasinet i Vinge. Størstedelen af bibliotekets fysiske kulturarvssamlinger er nu placeret under optimale forhold, og der er dermed ydet et skelsættende bidrag til bevaring af den del af kulturarven, Det Kgl. Bibliotek har ansvaret for.

Digitalisering af materialer udføres både af hensyn til bevaring og af hensyn til tilgængeliggørelse. I 2023 er der arbejdet med digitalisering af bevaringsstruede samlinger af video og lyd med henblik på langtidsbevaring. Materialet omfatter lyd- og videooptagelser på fysiske av-lagringsmedier fra 1910 og frem. Størstedelen omfatter pligtafleveret indhold, men også andet indhold som er bevaringsværdigt af historiske, kulturelle eller forskningsmæssige grunde. Her kan nævnes digitalisering af Folketingets forhandlinger fra årene 1964-2000.

Biblioteksservice

Det fysiske bibliotek, biblioteket som studiested og som inspirationssted, er en meget vigtig service. Det viser besøgstal og brugerundersøgelser. Besøgstillene er steget fra 2022 til 2023, fra 1,4 mio. besøgende i 2022 til 1,5 mio. i 2023. ”Bogtårnet” i Aarhus og Den Sorte Diamant i København er de mest besøgte lokationer. Stigningen viser, at biblioteket varetager en vigtig funktion som inspirations-, møde- og studiested. Udlånet af fysiske biblioteksmaterialer er også steget.

Bibliotekssystemet med online fortegnelsen over de materialer biblioteket stiller til rådighed, er motoren i bibliotekets service. Ud over at drive eget bibliotekssystem, driver Det Kgl. Bibliotek også bibliotekssystem for en række forskningsinstitutioner og videregående uddannelsesinstitutioner. I 2023 tog alle 7 professionshøjskoler Det Kgl. Biblioteks bibliotekssystemløsning i brug, og der blev indgået aftale med Syddansk Universitet om deltagelse i bibliotekssystemkonsortiet fra 2024. Der er således tale om en markant konsolidering på området som anbefalet i rapporten fra arbejdsgruppen om den fremtidige organisering af forskningsbiblioteksområdet (2019).

Tidsskrift.dk er Det Kgl. Biblioteks nationale platform for Open Access tidsskrifter. Platformen rummer ca. 190 tidsskrifter med omkring 100.000 artikler. I 2023 gennemførtes første fase i arbejdet med at få tilgængeliggjort artikler fra tidsskrifter på tidsskrift.dk i den nationale biblioteksdatabase - for at øge synligheden og dermed anvendelsen af disse informationsressourcer. I samarbejde med folkebibliotekerne

blev 44 titler og tilhørende artikeldata udvalgt til at indgå i den første fase. Disse data er nu tilgængelige i folkebibliotekernes bibliotekssystemer.

Kulturformidling og forskning

Antal udstillingsgæster og gæster til koncerter og “ordscene-arrangementer” er steget fra 2022 til 2023.

For at øge kendskabet til og benyttelsen af Det Kgl. Biblioteks tilbud om litteraturarrangementer, koncerter og udstillinger driver biblioteket dels en kulturklub, Diamantklubben, med en række medlemsfordele, dels et eksternt sponsoreret kulturnetværk for studerende - Students Only! – som giver slagtilbud på nogle af arrangementerne med de store internationale stjerner samt invitation til eksklusive arrangementer, hvor der kun er adgang for Students Only!-medlemmer. Disse aktiviteter blev udvidet i 2023 med etablering af et erhvervsforum, hvor de virksomheder, der er medlemmer, minimum 3 gange årligt inviteret til lærings- og netværksevents med et udvalg af verdens førende eksperter. I 2023 var virksomheders samfundsansvar det gennemgående tema.

Omfanget af forskning og forskningsformidling er ikke blot fastholdt, men øget en smule. Aktiviteten understøtter bibliotekets indsamling og bevaring, ligesom den øger kendskabet til bibliotekets samlinger og services hos et bredt publikum og viser anvendelsen af kulturarv (tekst, lyd, billeder, data) i overensstemmelse med videnskabelige normer. Det Kgl. Biblioteks forskningsaktiviteter er beskrevet i den årlige forskningsberetning.

Bibliotekets grønne indsats

Det Kgl. Bibliotek har forpligtet sig til at styrke sin grønne indsats og har integreret bæredygtighed som et centralt pejlemærke i bibliotekets overordnede strategi. Initiativet er initieret blandt både medarbejdere og brugere, der har udtrykt en tydelig interesse i en mere aktiv tilgang til grøn omstilling. For at imødekomme dette ønske lancerede biblioteket i foråret 2021 en ambitiøs klimastrategi, der sigter mod klimaneutralitet inden 2050.

Klimastrategien identificerer fire primære indsatsområder, hvor Det Kgl. Bibliotek forventer at gøre betydelige fremskridt inden for bæredygtighed. Disse områder inkluderer bygnings- og magasindrif, transport og logistik, indkøb og materialer samt affald og genbrug. Ved at fokusere på disse nøgleområder sigter biblioteket mod at reducere sin miljøpåvirkning og skabe positive klimaeffekter.

Inden for bygnings- og magasindrif stræber biblioteket efter at implementere energieffektive løsninger og bæredygtig driftspraksis. I transport og logistik arbejdes der på at minimere miljøpåvirkningen ved at optimere ruter og transportmidler. Når det kommer til indkøb og materialer, prioriterer biblioteket bæredygtige valg og leverandører. Endelig fokuseres der på at mindske affald og fremme genbrug som en del af bibliotekets engagement i en cirkulær økonomi.

Det Kgl. Bibliotek stræber mod at være en førende aktør inden for klimavenlig biblioteksdrift. Gennem konkrete tiltag håber biblioteket at inspirere både medarbejdere og brugere til at deltage aktivt i den fælles indsats mod bæredygtighed og klimaneutralitet.

I 2023 kan særligt følgende klima- og bæredygtighedsindsatser fremhæves:

Green Attraction

Det Kgl. Bibliotek har i 2023 påbegyndt arbejdet henimod at opnå en Green Attraction-certificering af udstillings- og kulturaktiviteter i Den Sorte Diamant. Green Attraction er en international miljøcertificering for museer og kulturinstitutioner.

Licensmaterialers klimabelastning

Det Kgl. Bibliotek har i 2023 igangsat et fire årigt projekt i samarbejde med universitetsbiblioteker i Europa og et af de største internationale forlag, der skal kortlægge klimabelastningen ved elektroniske licensmaterialer (e-ressourcer) med henblik på CO₂-reduktion.

Ekstern formidling

Det Kgl. Bibliotek har i 2023 prioriteret eksternt rettede aktiviteter for at formidle den grønne dagsorden. I bibliotekets kulturprogram har en lang række af nationale og internationale forfattere og samfundsdebattører indtaget scenen med bidrag, der sætter fokus på klimaforandringer og grøn omstilling. Som led i arkitekturhovedstaden har man på Søren Kierkegaards Plads hen over sommeren 2023 kunne opleve visionære bud på klimavenligt boligbyggeri. Det Kgl. Bibliotek var samarbejdspartner på projektet og på pladsen var der derfor også formidling af KB's klimaindsats med særligt fokus på bibliotekets initiativer med solceller og jordvarmeanlæg i retning af en mere grøn bygningsdrift.

2.3 KERNEOPGAVER OG RESSOURCER

2.3.1 Opgaver og ressourcer: Skematisk oversigt

TABEL 3. SAMMENFATNING AF ØKONOMI FOR VIRKSOMHEDENS PRODUKTER/ OPGAVER

Omstående tabel 3 viser en sammenfatning af økonomien for bibliotekets opgaver i henhold til finansloven.

Table 3. Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/opgaver

Mio. kr.løbende, priser	Bevilling (FL+TB)	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
9100 Generel ledelse	-5,6	-0,1	5,7	0,0
9200 Økonomi, HR og strategi	-34,7	-0,6	35,3	0,0
9300 IT	-10,6	-0,2	10,8	0,0
9400 Bygninger og intern service	-42,9	-6,7	49,6	-0,1
1000 Digital materialeforvaltning	-174,8	-9,4	184,2	0,0
2000 Fysisk materialeforvaltning	-124,7	-8,4	133,1	0,0
3000 Biblioteksservice	-161,8	-89,5	251,3	0,0
4000 Kultur- og forskningsformidling	-36,2	-14,8	51,1	0,0
I alt	-591,4	-129,8	721,2	-0,1

Note: Tabellen omfatter hovedkonto 21.31.12 Det Kgl. Bibliotek: afvigelser i sum skyldes afrundinger

Kilde: Det Kgl. Biblioteks interne regnskab

Metode for opgørelse af udgifter per opgave

Størstedelen af lønomkostninger, øvrige udgifter og indtægter er ført på formålene ved direkte kontering. Omkostninger, der er fælles for en flerhed af formål, fx bygningsdrift og drift af bibliotekssystem, er dog nøgletalsfordelt ud fra konkret fastsatte nøgler.

Kommentarer til tabel 3

Som det fremgår, er biblioteksservice det største udgiftsområde og udgør godt en tredjedel af bibliotekets virksomhed. Formålet omfatter undervisning og vejledning, forskerservice, drift af studiemiljøer og biblioteksfaglige publikumsområder samt fysisk og elektronisk formidling og brugerbetjening i øvrigt.

Indtægterne er knyttet til aftaler om biblioteksbetjening på universiteterne i Aarhus, Aalborg, Roskilde og København.

Digital materialeforvaltning er det næststørste udgiftsområde og dækker digital indsamling og bevaring af materiale såvel inden for som uden for pligtafleveringsloven. Indkøb af licenser til elektroniske tidsskrifter og andre digitale materialer føres også under formålet og tegner sig for en stor del af de samlede omkostninger.

Fysisk materialeforvaltning inkl. anskaffelse af fysiske materialer, magasinering, bevaring og fysisk sikring er, som det fremgår, også fortsat et væsentligt udgiftsområde for biblioteket.

Kultur- og forskningsformidling er det mindste udgiftsområde og finansieres delvist af indtægter (tilskud og indtægter fra kulturaktiviteter).

Under generelle fællesomkostninger udgør driftsudgifter vedrørende bygningsarealer til bibliotekets ansatte den største udgiftspost. Området omfatter også administrativ IT, logistik og indkøb mv. samt generel ledelse og administration.

2.4 MÅLRAPPORTERING

2.4.1 Målrapporing del 1: Oversigt over årets resultatopfyldelse

Det Kgl. Bibliotek har for 2023 haft i alt 10 resultatmål (inkl. aftaletillæg om FN-mål), hvoraf 8 er opfyldt, og 2 er delvist opfyldt.

TABEL 4. ÅRETS RESULTATOPFYLDELSE

Kerneopgave	Resultatmål	Målopfylde i 2021
Digital materialeforvaltning	1. Det Kgl. Bibliotek vil varetage licensforhandlingerne for universiteter i en forpligtende dialog med universitetsledelserne og med forpligtelse til at understøtte den nationale strategi for Open Access	Opfyldt
	2. Det Kgl. Bibliotek vil sikre permanent adgang til de købte digitale informationsressourcer	Delvist opfyldt
	3. Det Kgl. Bibliotek vil gøre det lettere for brugerne at finde digitale kulturarvsmaterialer	Delvist opfyldt
Fysisk Materialeforvaltning	4. Det Kgl. Bibliotek vil understøtte driftsoptimering af forskningsbibliotekernes fysiske samlinger	Opfyldt
	5. Det Kgl. Bibliotek vil gøre egne fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet	Opfyldt
Biblioteksservice	6. Det Kgl. Bibliotek vil øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud	Opfyldt
	7. Det Kgl. Bibliotek vil styrke studerendes digitale dannelse	Opfyldt
Kulturformidling og Forskning	8. Det Kgl. Bibliotek vil styrke indsatsen vedr. undervisning og fritidsaktiviteter til børn og unge	Opfyldt

	9. Det Kgl. Bibliotek vil fastholde omfanget af bibliotekets forskning og vil øge omverdenens kendskab til den	Opfyldt
Aftaletillæg vedr. FN-bæredygtighedsmål	10. Kvalificering til miljøcertificering	Opfyldt

2.4.2 Målrapporing del 2: Uddybende analyser og vurderinger

Resultatmål 1: Det Kgl. Bibliotek vil varetage licensforhandlingerne for universiteter i en forpligtende dialog med universitetsledelserne og med forpligtelse til at understøtte den nationale strategi for Open Access

Operati- onelt mål/ak- tivitetstal ¹	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
1.1 Ny for- valtnings- struktur og strategi for licensfor- handlinger	-	Ny forvalt- nings- struktur etableret og forhand- lingsstra- tegi define- ret	5 nye afta- ler er ind- gået	1 ny aftale er indgået	Tilfredsheds- undersøgelse af ny forvalt- ningsstruk- tur gennem- ført	✓2 Tilfreds- heds-evalue- ringer fore- taget
Bestand af e- licensres- sourcer, an- tal titler	2.235.037	2.583.478	2.996.675	4.002.126	-	4.388.596
Benyttelse af e-licensres- sourcer, an- tal download	19.722.667	11.359.638	17.328.765	19.874.098	-	19.132.467
Bestand af e- licensres- sourcer, an- tal database- titler	523	531	562	557	-	656
Benyttelse af e-licensres- sourcer, an- tal søgninger i databaser ²	15.519.993	10.880.770	4.074.863	3.481.048 ³	-	4.150.477
Udgifter til anskaffelse af e-licens- ressourcer i alt,	130.521	132.073	123.926	124.852	-	133.421

¹ Aktivitetstal fremstår med lyseblå baggrund.

² Det markante fald i antal søgninger i databaser i 2021 skyldes primært manglende dataleverance fra Gyldendal for brug af Gyldendals Røde Ordbøger, som i 2020 lå på 6,75 mio. søgninger.

³ Et fald i antal søgninger i databaser skyldes primært manglende dataleverancer fra to forlag og et databrud pga. udskiftning af platform hos en tredje leverandør af e-licensressourcer.

1.000 kr. ⁴						
------------------------	--	--	--	--	--	--

Det Kgl. Bibliotek står i spidsen for forhandlinger med internationale forlagsvirksomheder om adgang til licensbelagte digitale ressourcer (tidsskrifter, databaser, etc). Den etablerede forvaltningsstruktur har sikret et stærkt forhandlingsmandat i tæt samspil med Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriet med fokus på at understøtte den nationale Open Access strategi.

Slut 2020 blev forvaltningsstrukturen vedr. involvering af ressourcetræk uden for Det Kgl. Bibliotek evalueret i samspil med alle danske universitetsbiblioteker. Her blev det besluttet, at al dataindsamling og analyser fremadrettet foregår udelukkende gennem Det Kgl. Bibliotek.

Der er etableret et 'Dialogforum' for alle aftalparter, som mødes to gange årligt – der er i 2023 foretaget to tilfredshedsevalueringer med stor opbakning til Det Kgl. Biblioteks opgave og indsats.

Danske Universiteter har i alle fire rammeaftale år inddraget Det Kgl. Bibliotek i deres drøftelser og modtaget løbende rapporter. Derfra er der både stor ros til Det Kgl. Bibliotek, og ingen ønsker om at ændre forvaltningsstrukturen, men tværtimod styrke indsatsen yderligere ved deres egen involvering.

Konklusion: Resultatmålet om varetagelse af licensforhandlingerne for universiteter i en forpligtende dialog med universitetsledelserne og med forpligtelse til at understøtte den nationale strategi for Open Access anses at være opfyldt.

Konklusion på rammeaftaleperioden: Det Kgl. Bibliotek har i perioden sammen med universiteter etableret en forvaltningsstruktur og med stor succes gennemført forhandlinger med de største forlag og leverandører, og indgået aftaler, der understøtter den nationale strategi for Open Access til gavn for brugerne. Rammeaftalemålet anses samlet for opfyldt.

⁴ Opgørelse af udgifter til anskaffelse af e-licensressourcer i 2020 (universiteternes andel af finansieringen) faldt først endeligt på plads efter underskrivelse af årsrapport 2020. Regnskabstallet 2020 er derfor opdateret.

Resultatmål 2: Det Kgl. Bibliotek vil sikre permanent adgang til de købte digitale informationsressourcer

Operationelt mål	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
2.1 Permanent adgang til købte digitale informationsressourcer	-	Infrastruktur etableret	1 nye aftale med forlag om permanent adgang indgået	÷1 ny aftale indgået	Servicetilbud til andre forskningsbiblioteker om infrastruktur til permanent arkivering etableret ⁵	÷

Resultatmålet omhandler Det Kgl. Biblioteks arbejde med at etablere en national arkiveringsløsning, som sikrer adgang til købte licensressourcer i de tilfælde, hvor et forlag, som leverer e-ressourcer, standser aktiviteter.

Det Kgl. Bibliotek har på baggrund af tekniske og leverandør udfordringer været nødsaget til at evaluere og revurdere den planlagte løsning for permanent adgang til digitale informationsressourcer. I 2023 har fokus været på at etablere og sikre relevant internt set-up, der muliggør etablering af ny permanent infrastruktur. Der vil på baggrund af arbejdet, og som den sidste del af processen, blive indgået aftale i 2024 med den internationale organisation Portico, som kan opfylde kravene om en national løsning til permanent adgang for de danske fag- og forskningsinstitutioner. Portico dækker digitale informationsressourcer fra over 1000 forlag internationalt om ret til at bevare indhold for fremtiden, samt give adgang til indhold for deltagende institutioner når nødvendigt.

Konklusion: Resultatmålet om at sikre permanent adgang til de købte digitale informationsressourcer anses på den baggrund for delvist opfyldt.

Konklusion for rammeaftaleperiode: Grundet afklaring omkring udbudsjuridiske spørgsmål blev proces for målet forsinket i 2022, og Det Kgl. Bibliotek har efterfølgende udarbejdet og tilpasset en ny handlingsplan for "Permanent adgang til købte digitale informationsressourcer". Målet forventes opfyldt i 2024. Målopfyldelsen anses for den samlede rammeaftaleperiode derfor delvist opfyldt.

Resultatmål 3: Det Kgl. Bibliotek vil gøre det lettere for brugerne at finde digitale kulturarvsmaterialer

⁵ Andre forskningsbiblioteker kan vælge at benytte infrastrukturen mod betaling for udgifter til permanent arkivering af egne ressourcer.

Operationelt mål/aktivitetstal ¹	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
3.1 Forbedrede søgemuligheder i KB's digitale samlinger	-	Analyse af muligheder for automatisering af håndtering af metadata gennemført	Pilotprojekt og kvalitetssikring i forhold til 1 materiale-type igangsat	I 2022 er to pilotprojekter gennemført og monitoreret	Det Kgl. Bibliotek vil i 2023 publicere 80.000 postkort, der har fået tilknyttet metadata. Det undersøges om metoden til automatisk at producere metadata kan anvendes på endnu en materiale-type.	÷ 45.000 postkort med metadata er publiceret. Metoden planlægges genbrugt i kommende projekter.
Bestand af KB's egne e-ressourcer, som stilles til rådighed for brugerne, antal titler	5.273.035	5.615.796	5.863.130	6.142.295	-	6.584.216
Benyttelse af KB's egne e-ressourcer, antal download	24.429.806	27.526.928	36.131.850	22.363.038	-	15.083.175 ⁶

Det Kgl. Bibliotek råder over omfangsrige digitale samlinger, og resultatmålet går ud på at gøre det lettere for brugerne at finde relevant og vedkommende samlingsindhold, ved at forbedre de metadata som ligger til grund for søgningen, gennem forskellige former for automatisering af håndtering og generering af metadata.

6

"Opgørelsesmetoden for brugernes benyttelse af en række kulturarvssamlinger online blev revideret i 2023 på grund af stigende niveau for robotaktivitet. Det har resulteret i et markant fald i antal download sammenlignet med de forudgående år."

Det Kgl. Bibliotek gjorde i 2023 45.000 postkort ud af 80.000 forventede tilgængelige. Selv om person- og firmanavne blev genkendt på de digitaliserede billeder som forventet, viste det sig nødvendigt med en del manuel efterbehandling, da der ofte var flere navne på et billede, og vi er forpligtet til at angive det korrekte ophav, når vi publicerer, og når vi rapporterer til VISDA.

Biblioteket har jævnfør mål overvejet at bruge automatisk generering af metadata til andre materialetyper, og forventer at gøre det i de kommende år. Det gælder især genkendelse af ophavspersonernes navne, og i mindre grad automatisk genererede emneord, som ikke helt har levet op til forventningerne. Når det gælder automatisering af håndteringen af metadata, er de tidligere udviklede metoder nu taget i brug med flere typer indhold.

Konklusion: Resultatmålet om at gøre det lettere for brugerne at finde digitale kulturarvsmaterialer anses på den baggrund for delvis opfyldt.

Konklusion for hele rammeaftaleperioden: For resultatmålet set over hele aftaleperioden er der undersøgt, testet og udviklet konkrete idé og nye metadateringsmetoder. Nogle har succesfuldt været taget i brug og andre forventes anvendt senere. Der er et stort potentiale for yderligere anvendelse, både når det gælder håndtering og generering af metadata. Det vil vi arbejde videre med i de kommende år, hvor det er en strategisk prioritet at: ”Gøre kulturarvssamlingerne mere tilgængelige for brugerne ved at ... berige samlingernes metadata, og undersøge mulighederne for at forbedre søgninger ved hjælp af koblede data og kunstig intelligens”. På baggrund af de samlede resultater anses målet for opfyldt.

Resultatmål 4: Det Kgl. Bibliotek vil understøtte driftsoptimering af forskningsbibliotekernes fysiske samlinger

Operationelt mål/aktivitetstal ¹	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
4.1 Reduktion af overlap i forskningsbibliotekernes fysiske samlinger	-	-	Mål overgået til 2022		Gennemførelse af foranalyse samt planlægning af analyse af reduktionsmuligheder	✓
4.2 Tilbud om service vedr. anskaffelse af fysiske materialer	-	-	Dialog med forskningsbiblioteker om serviceaftaler gennemført	Tilfredshedsundersøgelse gennemført blandt aftagerne af servicen	-	
Bestand af fysiske materialer, antal	45.165.429	45.412.232	45.595.828	45.670.603	-	45.557.204

fysiske enheder						
Antal fysiske udlån ⁷	1.032.269	418.249	595.571	719.815 ⁸	-	729.980

Bøger, tidsskrifter og andre fysiske materialer efterspørges fortsat af brugere, både i og uden for forskning og uddannelse. Der bruges betragtelige ressourcer på at anskaffe, opbevare og udlåne disse materialer i Det Kgl. Bibliotek og i andre forskningsbiblioteker.

Arbejdsgruppen om den fremtidige organisering af forskningsbiblioteksområdet pegede i sin rapport med anbefalinger (2019) på behovet for bedre udnyttelse af de fysiske materialer på tværs i sektoren og på behovet for koordinering af anskaffelser og for effektiv logistik. Arbejdsgruppen pegede på fjernlån og indkøb og klargøring af fysiske materialer som fokusområder og anbefalede, at Det Kgl. Bibliotek laver tilbud om levering af disse ydelser til andre forskningsbiblioteker i form af et servicekatalog med ressourceestimering og pris for tilvalgsydelse.

De to operationelle mål for Det Kgl. Bibliotek har dels været gennemførelse af foranalyse samt planlægning af analyse af reduktionsmuligheder (jf. mål 4.1) samt dels at indgå i dialog med andre forskningsbiblioteker om service vedr. anskaffelse af fysiske materialer, herunder gennemførelse af tilfredshedsundersøgelse blandt aftagere af servicen (jf. mål 4.2).

Implementeringen af Det Kgl. Biblioteks nye bibliotekssystem har været en forudsætning for at komme i gang med arbejdet omkring effektivisering af det tværsektorielle effektiviseringspotentiale. Siden implementeringen er der arbejdet på at udrulle nye forretningsgange for de bagvedliggende processer, som danner fundamentet for beregning af procestid, og dermed kostpris for ydelserne til andre institutioner. Derudover har flere eksterne institutioner vist interesse for at anvende det nye bibliotekssystem, og der er på den baggrund også indgået samarbejder med alle landets professionshøjskoler, Det Kongelige Akademi, Copenhagen Business School og Syddansk Universitet. Grundet forventningen om øget deltagervolumen, er det operationelle mål (4.2) om tilfredshedsundersøgelse blandt aftagerne af servicen gennemført som en kvalitativ dialog i 2022 med den daværende eneste deltagende aftager (DJMX). Tilfredshedsundersøgelsen blev gennemført med henblik på at afdække de foreløbige erfaringer med servicen, hvor disse indsigter er brugt til at kvalificere det videre samarbejde med eksterne institutioner omkring bibliotekssystemet. Siden da har erfaringerne med at få de øvrige, eksterne institutioner ind i bibliotekssystemet været meget positive. Institutionerne har udtrykt stor tilfredshed med service, og servicen fortsætter med mulighed for, at flere institutioner fortsat kan komme ind i systemet.

Der er gennemført en foranalyse vedr. reduktion af overlap i forskningsbibliotekernes fysiske samlinger, hvor der er taget stilling til, hvilke analyser der skal gennemføres i den endelige hovedanalyse i næste rammeaftaleperiode. I foranalysen er det blevet afdækket, at samlingsdubletter kan optræde på flere forskellige niveauer. Før en eventuel reduktion kan blive relevant, er det dermed en

⁷ Antal fysiske udlån har været stærkt påvirket af corona-restriktionerne i både 2020 og 2021.

⁸ I specielt 1. halvdel 2022, var antallet af fysiske udlån stadig påvirket af corona, og nogle folkebiblioteksservices blev først genstartet sommer 2022. I 2. halvår af 2022 var en del af KB's samlinger desuden utilgængelige ifm. flytning til det nye magasin i Vinge. KB forventer tidligst i 2023 at se et udlånstal, der meningsfyldt kan sammenlignes med 2019.

forudsætning, at der udarbejdes et analyseværktøj, som kan identificere dubleteksemplarer. Derudover er der ligeledes behov for at udarbejde en kassationspolitik således, at kassation kan påbegyndes efter dubletter er identificeret. I foranalysen er tilrettelagt en procesplan for det videre arbejde med reduktion af overlap i forskningsbibliotekernes fysiske samlinger. Dette med afsæt i budgetmålene for den næste rammeaftaleperiode, forudsætningerne for at nå disse mål samt de opnåede potentialer ved målopfyldelse.

Konklusion: Resultatmålet om at understøtte driftsoptimering af forskningsbibliotekernes fysiske samlinger anses på den baggrund for opfyldt.

Konklusion for hele rammeaftaleperioden: Resultatmål 4 vurderes for rammeaftaleperioden samlet set for opfyldt ud fra den betragtning, at der er gennemført de aftalte operationelle mål (jf. mål 4.1 og 4.2). Der arbejdes videre med målet i kommende rammeaftaleperiode.

Resultatmål 5: Det Kgl. Bibliotek vil gøre egne fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet

Operationelt mål/aktivitetstal ¹	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
5.1 Digitalisering af KB's egne fysiske samlinger med høj brugerefterspørgsel	-	121.016 enheder digitaliseret: 78.944 kulturhistoriske fotografier; 27.372 topografiske billeder, kort mv.; 14.700 håndskrifter	163.253 enheder digitaliseret 98.324 kulturhistoriske fotografier; 6579 topografiske billeder, kort m.v. 58.350 håndskrifter	121.551 enheder digitaliseret: 30.182 kulturhistoriske fotografier; 58.598 topografiske billeder, kort mv.; 32.771 håndskrifter	130.000 enheder digitaliseret: 80.000 kulturhistoriske fotografier 50.000 håndskrifter	✓ 131.111 enheder digitaliseret: 70.713 kulturhistoriske fotografier 60.398 håndskrifter
5.2 Formidling af nye digitaliserede samlinger ⁹	-	-	Flere nye formidlingskoncepter afprøvet	Medievisninger 545.505 Klik på link 5.472	Medievisninger 400.000 Klik på link 5.500	✓ Medievisninger 794.585 Klik på link 11.749
5.3 Digitalisering af	788.148	(356.476)	209.541	227.406	220.000	✓ 264.684

⁹ Måltal for 2022 og 2023 er fastsat primo 2022, jf. revideret rammekontraktbilag.

KB's egne fysiske materialer, antal fysiske enheder i alt						
Pligtaflevering af fysiske materialer, antal enheder modtaget ¹⁰	140.286	115.096	106.907	113.922	-	40.912 ¹¹
Pligtaflevering af fysiske materialer, antal fysiske enheder indlemmet ¹²	93.240	71.694	73.216	93.439	-	22.140 ¹³

Det Kgl. Bibliotek har meget omfattende kulturarvssamlinger, som ikke kan hjemlånes, men udelukkende kan benyttes på Forskningslæsesalen i København. For at gøre disse materialer lettere tilgængelige i hele landet, prioriterer vi at digitalisere udvalgte dele af samlingerne, så de kan gøres tilgængelige online.

Digitaliseringsprojekterne er forløbet som planlagt i 2023, og mål 5.1. og 5.3 ligger begge over den budgetterede målsætning I alt blev 264.684 enheder digitaliseret.

Arbejdet med at formidle nye digitaliserede samlinger (jf. mål 5.2) nåede tæt på 800.000 medievisninger og 12.000 klik på link i opslag på de sociale medier. Resultatet overgår alle forventninger, og er realiseret med skarp fokus på effektiv organisering og brug af den akkumulerede erfaring med at arbejde målrettet med sociale medier. Det Kgl. Biblioteks SoMe-kanaler har i 2023 fået endnu flere følgere, som løbende bliver eksponeret for de opslag, der lægges ud. Samtidig blev der arbejdet professionelt med annoncering. Særligt kampagnen omkring fotoudstillingen "Kameraet og os" og Knud

¹⁰ Digitaliseringsproduktion og modtagelse af fysiske materialer via pligtaflevering har været stærkt påvirket af coronarestriktionerne i både 2020 og 2021.

¹¹ Aktivitetsfald i modtagelse og accession skyldes intensivt arbejde med udflytning af samlingsmaterialer til det nye magasin i Vinge

¹² Digitaliseringsproduktion og modtagelse af fysiske materialer via pligtaflevering har været stærkt påvirket af coronarestriktionerne i både 2020 og 2021

¹³ Aktivitetsfald i modtagelse og accession skyldes intensivt arbejde med udflytning af samlingsmaterialer til det nye magasin i Vinge.

Rasmussens slæderejser tegner sig for en stor del af årets medievisninger og klik på link. Det er forventningen, at den stigende udvikling vil fortsætte, dog med en forventet udfladning af kurven i 2024.

Konklusion: Resultatmålet om at gøre fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet anses på den baggrund for opfyldt.

Konklusion for hele rammeaftaleperioden: Arbejdet med digitalisering har i rammeaftaleperioden været præget af bl.a. nedlukning i forbindelse med corona, men Det Kgl. Bibliotek har i perioden på trods lykkedes med såvel at digitalisere som at styrke formidlingen omkring adgang til bibliotekets egne digitaliserede fysiske materialer. Målet anses på den baggrund samlet for opfyldt.

Resultatmål 6: Det Kgl. Bibliotek vil øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud

Operativt mål	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
6.1 Integration af KB's digitale samlinger med folkebibliotekernes formidlingsplatforme	-	Behovsanalyse og afdækning af tekniske muligheder igangsat	Behovsanalyse og afdækning af tekniske muligheder gennemført	Der er synliggjort og tilgængeliggjort nye licensbelagte såvel som ikke licensbelagte materialer på folkebibliotekernes formidlingsplatforme	Sammen med folkebiblioteker afdække behov/interesse for KB's kulturarvssamlinger m.h.p. digitalisering og tilgængeliggørelse på folkebibliotekernes platforme	✓ Behov/interesse for KB's kulturarvssamlinger afdækket sammen med Folkebibliotekerne
6.2 Brugerundersøgelse blandt alle folkebiblioteker, der måler kendskabsgrad til KB's servicetilbud (opgjort i forhold til resultaterne)	-	-	-	Brugerundersøgelse gennemført med deltagelse af 67% af landets folkebiblioteker. Kendskabsgrad til KB's kultur- og kulturarvs-tilbud øget til gennemsnitligt 68%. Kendskabsgrad til	-	

fra tilsvarende brugerundersøgelse i 2018)				klassiske overbygningsservices er fastholdt på 94%.		
--	--	--	--	--	--	--

Som Danmarks nationale bibliotek er Det Kgl. Bibliotek et bibliotek for alle, enten direkte eller via et andet bibliotek. Folkebibliotekerne er den vigtigste samarbejdspartner i relation til Det Kgl. Biblioteks målsætning om at give flere adgang til mere. En brugerundersøgelse i 2018 hos landets folkebiblioteker har vist stor interesse for Det Kgl. Biblioteks digitale servicetilbud, men også et stort behov for både at udvikle dem og øge kendskabet til dem.

Med resultatmålet er igangsat en flerårig indsats, for at øge kendskabsgraden til og forbedre tilgængeligheden af Det Kgl. Biblioteks tilbud.

Afdækningen om folkebibliotekers interesse/behov for digitalisering (jf. mål 6.1) er sket på møder med udvalgte folkebiblioteker og på regionale møder med folkebibliotekschefer for Central Bibliotekerne. Afdækningen har vist interesse for radio- og tv-udsendelser, gammel dansk musik, online adgang til alle avissamlinger op til nutiden mv.

Konklusion: Resultatmålet om at øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud anses på den baggrund for opfyldt.

Konklusion for hele rammeaftaleperioden: Det Kgl. Bibliotek har i rammeaftaleperioden arbejdet intensivt med at integrere KB's digitale samlinger i folkebibliotekernes platforme. På baggrund af en analyse af tekniske muligheder har biblioteket arbejdet på at integrere digitale materialer i den nationale databrønd, så de bliver tilgængelige via bibliotek.dk og/eller i folkebibliotekernes egne websites. Arbejdet har bl.a. omfattet tidsskrifter på KB's platform for Open Access, herunder tidsskrifter fra den danske forsknings- og museumsverden, i alt 190 tidsskrifter med ca. 100.000 artikler. Første fase i arbejdet omfattede 44 tidsskrifter, som blev tilgængeliggjort i den nationale databrønd i 2023. De resterende følger i 2024. KB har derudover fået indekseret artikler fra Familie Journalen og Hjemmet, så artiklerne kan bestilles via Digital Artikelservice. Den øgede tilgængelighed har betydet en stor stigning i bestilling af artikler fra de to ugeblade.

Brugerundersøgelser (jf. mål 6.2) viser at formidlingsindsatsen har ført til øget kendskabsgrad til udvalg af Det Kgl. Biblioteks kulturarvstilbud blandt folkebibliotekerne. M.h.t. at øge kendskabsgraden har KB arbejdet med en række indsatser, bl.a. i samarbejde med centralbibliotekerne. Den digitale formidling af samlinger er blevet forbedret og udbygget væsentligt. Bl.a. har KB og centralbibliotekerne lanceret et nyt formidlingssite på centralbibliotek.dk, hvor KB's samlinger og overbygningstilbud synliggøres, og på en ny portal - materialeoverbygning.dk, - præsenteres indkøbte udenlandske materialer. Dertil kommer udsendelse af nyhedsbreve, præsentation på diverse folkebiblioteksfora, streaming af kulturarrangementer på Diamanten til folkebiblioteker, deltagelse af kulturfestivals med videre.

Målene for rammeaftaleperiode anses samlet for opfyldt.

Resultatmål 7: Det Kgl. Bibliotek vil styrke studerendes digitale dannelse

Operationelt mål/aktivitetstal ¹⁴	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
7.1 Antal digitale læringsobjekter rettet mod universiteternes ansatte og studerende¹⁵ (<i>opgjort som procentvis stigning i forhold til det foregående år</i>)	88	(33%) Antal = 117	(39%) Antal = 163	(-75%) Antal = 40	Målet udgår i 2023	
7.2 Benyttelse af digitale læringsobjekter rettet mod universiteternes ansatte og studerende¹⁶ (<i>opgjort som procentvis stigning i forhold til det foregående år</i>)	14.152	(27%) Antal = 17.993	(59%) Antal = 28.679	(-77%) Antal = 6.497	Målet udgår i 2023	
7.3 Antal indlejrede undervisningssessioner i universiteternes egen undervisning målrettet studerende					Der er redegjort for progression i antallet af indlejrede undervisningssessioner	✓ Antallet af indlejrede undervisningssessioner er steget fra 522 i 2020 (baseline) til 650 i 2023.

¹⁴ Resultatmål 7.1 og 7.2 justeret, jf. rammekontraktbilag

¹⁵ Læringsobjekter er medier for læring, der har til formål at viderefordre viden i en digital form, f.eks. via en video, quiz, PowerPoint med speak, podcast eller lign. Et læringsobjekt er den mindste læringsenhed, der kan stå alene og stadig give mening for den lærende.

¹⁶ Benyttelsen af læringsobjekter opgøres i det format, der er tilgængelig enten 1) på platformen, hvor det digitale læringsobjekt er blevet udviklet og bliver streamet/downloadet fra, eller 2) den platform, hvor det digitale læringsobjekt er indlejret, f.eks. universiteternes Learning Management System (LMS). Optællingen af benyttelsen er tilpasset læringsobjektets format og kan være clicks, downloads, views, completions mv.

Antal besøg på bibliotekets betjeningssteder	2.186.386	940.598	834.390 ¹⁷	1.477.151 ¹⁸	-	1.510.745
--	-----------	---------	-----------------------	-------------------------	---	-----------

Det Kgl. Biblioteks undervisning vurderes af universiteterne som yderst relevant i forhold til at styrke de studerendes digitale dannelse. Undervisningsforløbene er gennemført både fysisk på bibliotekets lokationer og digitalt, som en måde at sikre flest mulige adgang.

I 2023 har der været fokus på, hvad udbredelsen af store sprogmodeller betyder lige nu og her for studerendes informationskompetencer. Der er blevet udviklet e-læringselementer og vejledninger til studerende og undervisere. Desuden har året budt en tæt dialog med universiteterne om, hvordan vi i den nye strategiperiode bedst muligt fortsat møder deres behov for indlejret undervisning i en ny strategiperiode.

Konklusion: Resultatmålet om at styrke studerendes digitale dannelse anses på den baggrund at være opfyldt.

Konklusion for rammeaftaleperioden: Antal digitale læringsobjekter rettet mod ansatte og studerende og deres benyttelse har været stigende, og seneste mål for 2023 viser at der er en efterspørgsel fra uddannelses- og forskningsinstitutioner i frohold til at integrere og indlejre indsatserne i undervisningen for at klæde de studerende på. Målet anses samlet som opfyldt i rammeaftaleperioden.

17 Nøgletal for 'antal besøgende på bibliotekets betjeningssteder' afviger fra øvrige år grundet dels periode med coronanedlukning og dels proces for genetablering af dørtællere på udvalgte betjeningssteder.

18 Antal besøg på bibliotekets betjeningssteder er steget i forhold til 2021, men ligger fortsat under niveauet i 2019. Antal besøg på de to hovedadresser i hhv. Aarhus og København ligger meget tæt på niveauet fra før 2020, mens besøg på fakultetsbibliotekerne i både Aarhus og København ligger ca. 20-30 pct. lavere i forhold til 2019.

Resultatmål 8: Det Kgl. Bibliotek vil styrke indsatsen vedr. undervisning og fritidsaktiviteter til børn og unge

Operationelt mål	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
8.1 Antal nyudviklede, gennemførte undervisningsforløb, heraf antal permanente ¹⁹	-	(2/1)	(4/4)	4/4 (6/6)	Målet udgår 2023	
8.2 Antal gennemførte undervisningsforløb i alt (inkl. forløb for skoleklasser på egen hånd)	212	(96)	(49)	261	210	✓ 246
8.3 Antal nyudviklede, gennemførte fritidsaktiviteter for børn og unge	-	(7)	(8)	8	Målet udgår 2023	
8.4 Antal deltagere i fritidsaktiviteter for børn og unge	960	(879)	(3.644)	4.486	3.000	✓ 3.871

Det Kgl. Biblioteks indsats vedr. undervisning og fritidsaktiviteter til børn og unge har været efterspurgt i 2023. På undervisningsfronten har særligt undervisningsforløbet *ABC* været godt besøgt af børn i dagtilbud. Blandt skoleklasserne har det tilbagevendende tilbud i udstillingen Årets Pressefoto været populært. Fritidsaktiviteterne har også været godt besøgt med fin tilslutning til arrangementer og gode efterspørgsel på bibliotekets oplevelsesmaterialer.

På både undervisnings- og fritidsfronten har computerspilsudstillingen #DKgame som forventet været et stort trækplaster for målgruppen. Både undervisningsforløb og fritidsarrangementer med relation til #DKgame har haft flotte besøgstal. Foruden de 3871 deltagere i fritidsaktiviteter har udstillingen også tiltrukket 3499 børn, som sammen med deres voksne har besøgt udstillingen på egen hånd.

Konklusion: Resultatmålet om at styrke indsatsen vedr. undervisning og fritidsaktiviteter til børn og unge anses på den baggrund for opfyldt.

Konklusion på rammeaftaleperiode: Den stigende interesse og deltagelse i Det Kgl. Biblioteks undervisnings- og fritidsaktiviteter til børn og unge har været en støt stigende succes gennem rammeaftaleperioden med undtagelse af coronaperioden, hvor aktiviteter ikke var mulige at gennemføre på samme niveau. Rammeaftalemålet anses samlet som opfyldt.

¹⁹ Måltal for 8.1 udgået i 2023, jf. aftalebilag for operationelle mål og nøgletal

Resultatmål 9: Det Kgl. Bibliotek vil fastholde omfanget af bibliotekets forskning og vil øge omverdenens kendskab til den

Operationelt mål	R2019	R2020	R2021	R2022	B2023	R2023
9.1 Antal fagfællebedømte publikationer pr. forsker pr. år i gennemsnit over 2 år (opgøres hvert 2. år)	1	-	1,6	Opgøres i 2023	1	✓ 1,8
9.2 Antal formidlingspublikationer	25	20	29	25	25	✓ 28
9.3 Antal faglige foredrag og radio/tv-indslag	73	83	119	102	100	✓ 102
9.4 Omverdenens kendskab til bibliotekets forskning	-	-	÷	Fremfor kvantitativt mål redegøres kvalitativt i forskningsberetning	Forskningsberetning for 2022 med redegørelse for omverdens kendskab til KB's forskning er udarbejdet i 2023. ²⁰	✓ Forskningsberetning for 2022 med redegørelse for omverdens kendskab til KB's forskning er udarbejdet i 2023.

Årets forskningsproduktion er udgivet af bibliotekets fastansatte forskere, ph.d'ere og projektansatte samt andet personale med forskningskompetence. Der er udgivet 25 fagfællebedømte publikationer i 2023 og med de 22 udgivelser fra 2022 fordelt på bibliotekets 13 faste forskere giver det 1,8 fagfællebedømte publikationer over to år pr. forsker. Målet om mindst 1 fagfællebedømt publikation pr. forsker i gennemsnit pr. år over 2 år er dermed nået, og forskningsproduktionen er steget en anelse siden sidste afrapportering. Publikationsvirksomheden er foregået inden for rammerne af bibliotekets eksisterende forskningsstrategi og indrapporteres i forskningsregistreringssystemet Pure.

Formidling defineres som forskningsformidling og ekspertformidling, der ikke er fagfællesbedømt. Ud over formidlingspublikationer, der udgives direkte på baggrund af forskningsprojekter inkluderer det således også publikationer der udgives som resultat af en indgående faglig viden om Det Kgl.

²⁰ Nyt kvalitativt måltal for 9.4 fastsat 2023, da ikke muligt at fastsætte kvantitativ baseline i 2022.

Biblioteks samlinger og værktøjer samt de metoder, der skal benyttes for at tilgå disse. I 2023 er antallet af publikationer 28, hvilket er lidt over de forventede 25 publikationer. En stigende andel af disse er formidling online.

Endeligt har biblioteket leveret 102 faglige foredrag og radio/tv-indslag, hvilket er lige over det forventede måltal på 100. Ud over denne formidling bidrager bibliotekets forskere jævnlige som eksperter i de trykte medier, hvilket dog ikke er et mål i rammeaftalen, men også bidrager til at øge omverdenens kendskab til bibliotekets forskning.

Emnemæssigt dækker både publikationer og mundtlig formidling bibliotekets brede spænd af samlinger, fagfelter og metoder. Den samlede forskning og forskningsformidling understøtter dermed bibliotekets indsamling og bevaring, ligesom den øger kendskabet til bibliotekets samlinger og services hos et bredt publikum og viser anvendelsen af kulturarv (tekst, lyd, billeder, data) i overensstemmelse med videnskabelige normer.

Vedrørende omverdenens kendskab til bibliotekets forskning er det tidligere aftalt, at udviklingen af en kvantitativ målemetode erstattes af en kvalitativ beskrivelse i den årlige forskningsberetning. Redegørelsen for omverdenens kendskab til bibliotekets forskning indgik således i forskningsberetningen for 2022, og målet er dermed opfyldt.

Konklusion: Resultatmålet om bibliotekets forskning og forskningsformidling anses på den baggrund for opfyldt.

Konklusion for rammeaftaleperiode: Delmålene har løbende været opfyldt og resultatmålet for hele rammeaftaleperioden anses samlet set for opfyldt.

Resultatmål vedr. aftaletillæg om FN's verdensmål

Delmål	R2022	B 2023	R2023	B 2024	B 2025
Kvalificering til miljøcertificering	Data foreligger ikke	Gennemførelse af pilotprojekt: Nyindkøbte materialer ifm. udstillingsvirksomhed er primært miljømærkede og energireducerende (jf. kriterie: 14.1, Green Attraction)	✓ Pilotprojekt gennemført	Mål fastsættes primo 2024**	Mål fastsættes primo 2024**

Med udgangspunkt i KB's klimastrategi 2025 og FN-mål i rammeaftalen for 2023, er det besluttet at Det Kgl. Bibliotek skal arbejde henimod at opnå en Green Attraction-certificering af udstillings- og

kulturaktiviteter i Den Sorte Diamant. Green Attraction er en international miljøcertificering for museer og kulturinstitutioner.

I 2023 blev der (jf. rammeaftalemålet) gennemført et pilotprojekt. Formålet var en kortlægning af indkøb til udstillingen DKgame i henhold til Green Attraction kriterie 14.1: *Miljømærkede og energi-reducerende varer/tjenester*. Projektets hovedmål var at undersøge, hvor stor en andel af indkøbene, som allerede blev foretaget miljørigtigt og hvilke udfordringer der er i forhold til at kunne sikre indkøb af miljørigtige og særfremstillede udstillingsprodukter fremadrettet blandt de eksisterende leverandører på markedet.

Projektet med afdækning fortsætter i 2024 med fokus på de øvrige Green Attraction kriterier: 14.2: *Virksomheden genbruger i høj grad materialer i udstillingerne* samt kriterie 14.4: *Virksomheden benytter mest miljøvenlige transport af udstillingsgenstande*

Projektet forventes afsluttet senest i 2025, hvor der kan søges om Green Attraction-certificering.

2.5 FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

TABEL 5. FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

Tabel 5 nedenfor viser de aggregerede økonomiske forventninger i 2024 sammenholdt med 2023.

Tabel 5. Forventninger til det kommende år

	2023	2024
Bevilling og øvrige indtægter	-721,2	-745,8
Udgifter	721,2	745,8
Resultat	-0,1	0,0

Note: institutionens økonomiske resultat og forventninger til det kommende år dækker den virksomhedsbærende hovedkonto 21.31.13 Det Kgl. Bibliotek

Kilde: Statens Koncernsystem

Økonomiske forventninger til det kommende år: 2024 svarer til det af Kulturministeriet godkendte grundbudget for året. Virkningen af beslutningen om sammenlægning med Nota pr. 1. januar 2024 er ikke medtaget, da den bevillingsmæssige sammenlægning af KB og Nota planmæssigt træder i kraft pr. 1. januar 2025.

De faglige forventninger til kommende år: I 2023 formulerede Det Kgl. Bibliotek en ny strategi for perioden 2024-2027 under overskriften *Vi viser vej til viden*. Strategien taget afsæt i foregående års resultater med en intensiveret indsats på udvalgte områder. Strategiens overordnede mål anføres her, da de vil være retningsgivende for indsatsen i 2024:

Som leverandør af viden og kulturarv vil Det Kgl. Bibliotek levere lettere brugeradgang til flere materialer og forbedre materialeforvaltningen til gavn for nutidens og fremtidens brugere.

Som en national og lokal bibliotekspartner vil Det Kgl. Bibliotek styrke uddannelse og forskning gennem strategiske samarbejder og øge brugen af biblioteket gennem tættere samarbejde med folkebibliotekerne.

Som fysisk bibliotek stiller Det Kgl. Bibliotek rum til fordybelse og fællesskab til rådighed for borgerne og biblioteket vil fortsat udvikle de åbne biblioteksrum, så de bidrager til læring, kulturformidling og trivsel.

Strategien omsættes i handleplaner, og i 2024 vil to opgaver have meget høj prioritet: tilgængeliggørelsen af DR's digitaliserede programarkiv for danske borgere og integration af Nota i Det Kgl. Bibliotek. Tilgængeliggørelsen af DR's arkiv er et led i den politiske medieaftale fra 2023, og for 2024 er målet at gøre ca. 30% af arkiver tilgængeligt inden udgangen af året. Målet med virksomhedsoverdragelsen af Nota er at fastholde og udvikle bibliotekstilbud til personer med syns- og læsehandicap via integration med relevante dele af Det Kgl. Bibliotek, og den integration gennemføres i 2024.

REGNSKAB

3. REGNSKAB

3.1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabspraksis tager udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, der fremgår af regnskabsbekendtgørelsen og de nærmere retningslinjer i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Årsrapporten 2023 er opstillet efter disse regler og principper med følgende afvigelser/specifikationer i forhold til regelsættet:

- installationer med særligt højt teknologiindhold afskrives efter dispensation fra Kulturministeriet over 10 år i stedet for 20 år;
- reoler, som anvendes til magasinering af bibliotekets samlinger, afskrives som inventar med en afskrivningstid på 10 år.

Regnskabsoplysningerne, der anvendes i årsrapporten, er, hvor det er muligt, baseret på Statens Koncernsystem (SKS) samt Statens Budgetsystem (SBS).

Det Kgl. Bibliotek modtager fondsmidler til kulturarrangementer, forskningsaktiviteter mv. Sådanne tilskudsfinansierede aktiviteter holdes regnskabsmæssigt adskilt fra institutionens ordinære drift, og forbrug på aktiviteterne registreres enten løbende eller omposteres fra ordinær virksomhed på et dokumenteret grundlag (tidsregistrering mv.). Indtægter føres kvartalsvis mod nedskrivning af tilskuddet (ved forudbetalinger) eller ved registrering af et tilgodehavende (ved efterbetalinger). Mindreforbrug returneres til tilskudsgiver med mindre andet aftales med denne.

Biblioteket medfinansierer i en række tilfælde aktiviteter, der i øvrigt håndteres som tilskudsprojekter. Dette vil normalt fremgå af såvel ansøgning som budget. Egentligt merforbrug i forhold til samlet budget forekommer sjældent, men dækkes i disse tilfælde af bibliotekets ordinære bevilling. Biblioteket har normalt ikke indtægter genereret af tilskudsfinansierede aktiviteter ud over selve tilskuddet, men skulle det forekomme, vil anvendelsen af indtægterne blive aftalt med tilskudsgiver.

3.2 RESULTATOPGØRELSE MV.

Omstående tabel 6 viser resultatopgørelsen for 2023 sammenholdt med 2022 samt budget 2024. 2024 er baseret på det af Kulturministeriet godkendte grundbudget.

Tabel 6. Resultatopgørelse

Mio. kr., løbende priser	2022	2023	2024
Ordinære driftsindtægter			
<i>Indtægtsført bevilling</i>			
Bevilling	-586,6	-591,4	-622,1
Indtægtsført bevilling i alt	-586,6	-591,4	-622,1
Salg af varer og tjenesteydelser	-108,7	-124,3	-110,2
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-23,1	-34,4	-23,7
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-85,6	-90,0	-86,5
Tilskud til egen drift	0,0	0,0	0,0
Gebyrer	-0,8	-0,7	-0,5
Ordinære driftsindtægter i alt	-696,1	-716,4	-732,8
Ordinære driftsomkostninger	11		
Ændring i lagre	0,7	0,9	1,0
Forbrugsomkostninger			
Husleje	16,1	17,9	18,3
Forbrugsomkostninger i alt	16,1	17,9	18,3
Personaleomkostninger			
Lønninger	305,4	315,9	320,3
Andre personaleomkostninger	-1,4	0,7	0,7
Pension	48,5	50,2	50,9
Lønrefusion	-9,4	-11,3	-11,5
Personaleomkostninger i alt	343,1	355,5	360,4
Af- og nedskrivninger	31,4	29,8	30,0
Internt køb af varer og tjenesteydelser	96,7	99,3	105,0
Andre ordinære driftsomkostninger	182,1	182,7	186,7
Ordinære driftsomkostninger i alt	670,0	686,0	701,4
Resultat af ordinær drift	-26,1	-30,4	-31,4
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-4,4	-4,8	-1,3
Andre driftsomkostninger	0,5	2,9	1,5
Resultat før finansielle poster	-30,0	-32,4	-31,2
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	0,0	0,0	0,0
Finansielle omkostninger	33,9	32,3	31,2
Resultat før ekstraordinære poster	3,8	-0,1	0,0
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	3,8	-0,1	0,0

Kilde: Statens Koncernsystem og grundbudget 2024

Årets resultat blev, som det fremgår, et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. i forhold til net-tobevillingen på finansloven på 591,4 mio. kr. Dette svarer til en afvigelse af 0,01%.

Dette må efter Det Kgl. Biblioteks opfattelse betragtes som et tilfredsstillende regnskabsresultat.

Indtægter i form af salg af varer og tjenesteydelser er i 2023 steget med godt 15 mio. kr. i forhold til 2022. Ud over almindelig opregning skyldes dette især stigende indtægter under tilskudsfinansierede aktiviteter. Herudover har øgede indtægter fra bibliotekets kulturaktiviteter bidraget til resultatet.

Omkostningerne til afskrivninger er faldet med knap 1,5 mio. kr. ligesom årets renteomkostninger på langfristet gæld er faldet. Begge dele skyldes, at årets tilgang af anlægsaktiver, som finansieres af den langfristede gæld, er mindre end afskrivningerne på eksisterende aktiver.

Ændringen i øvrige poster, herunder personaleomkostninger, ordinære driftsomkostninger mv., skyldes i alt væsentligt den almindelige løn- og prisudvikling i 2023.

De anførte budgettal for 2024 bygger som nævnt på det af Kulturministeriet godkendte grundbudget. Konsekvenserne af kulturministerens beslutning om sammenlægning af Det Kgl. Bibliotek og Nota er ikke indarbejdet i tabellen.

3.2.1 Resultatdisponering

Tablet 7. Resultatdisponering af årets overskud

Mio. kr., løbende priser	2023
Note: Disponeret til bortfald	0,0
Disponeret til reserveret egenkapital	0,0
Disponeret udbytte til statskassen	0,0
Disponeret til overført overskud	0,1

Kilde: Statens Koncernsystem

Tablet 7 viser, at årets mindreforbrug er disponeret til overført overskud.

3.2.2 Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

Af hensættelserne primo 2023 på i alt 4,1 mio. kr. vedrører 1,4 mio. kr. løn, mens 2,7 mio. kr. vedrører øvrig drift.

For så vidt angår løn, er godt 0,2 mio. kr. til dækning af udbetalinger i 2023 til fratrådte medarbejdere tilbageført i forbindelse med udbetalingerne.

Hensættelsen til bibliotekets tabsgivende aftale med Statens It (SIT) er reguleret med knap 0,5 mio. kr. svarende til årets omkostninger til transitionen til SIT. Den resterende hensættelse på 0,9 mio. kr. dækker de resterende transitionsomkostninger iht. SIT's opgørelse.

Endvidere er hensættelsen til en copyright-aftaler, som tidligere blev afregnet inden for regnskabsåret, men som nu først opgøres endeligt med hensyn til beløbstørrelse mv. omkring 1. april året efter, tilbageført.

Samtidig er hensættelse til forventede skyldige omkostninger til affaldshåndtering i 2022 i forbindelse med statens Facility Management-ordning tilbageført.

Endelig er bibliotekets kontraktmæssige retableringsforpligtelse vedrørende Rigsarkivets magasin på Kalvebod Brygge i København nulstillet efter bibliotekets fraflytning af arkivet.

For en nærmere specifikation af hensættelserne pr. ultimo 2023 henvises til tabel 14A.

3.3 BALANCEN

Omstående tabel viser bibliotekets balance pr. ultimo 2023 sammenholdt med året for-inden. Den samlede balance udgjorde 817,6 mio. kr. pr. 31. december 2023 mod 818,4 pr. 31. december 2022.

Den beskedne ændring er dog sammensat af væsentlige forskydninger på de enkelte balanceposter. De gennemgås nedenfor tabellen.

Tabel 8. Balance

Aktiver Mio. kr.	2022	2023	Passiver	2022	2023
Note:			Note:		
1					
Anlægsaktiver:			Egenkapital		
<i>Immaterielle anlægsaktiver</i>			Reguleret egenkapital (startkapital)	12,8	12,8
Færdiggjorte udviklingsprojekter	2,5	1,2	Opskrivninger	0,0	0,0
Erhvervede koncenssioner, patenter, licenser m.v.	0,0	0,0	Reserveret egenkapital	0,0	0,0
Udviklingsprojekter under opførelse	0,0	0,0	Bortfald og kontoændringer	0,0	0,0
Immaterielle anlægsaktiver i alt	2,5	1,2	Udbytte til staten	0,0	0,0
2			Overført overskud	27,0	27,0
<i>Materielle anlægsaktiver</i>			Egenkapital i alt	39,8	39,8
Grunde, arealer og bygninger	647,2	621,4	Hensatte forpligtelser	4,1	5,6
Infrastruktur	0,0	0,0			
Transportmateriel	0,9	0,4	<i>Langfristede gældsposter</i>		
Produktionsanlæg og maskiner	1,6	1,5	FF4 Langfristet gæld	662,8	635,8
Inventar og IT-udstyr	5,5	7,3	Donationer	3,6	3,4
Igangværende arbejder for egen regning	1,2	1,7	Prioritets gæld	0,0	0,0
Materielle anlægsaktiver i alt	656,4	632,4	Anden langfristet gæld	0,0	0,0
Statsforskrivning	12,8	12,8	Langfristet gæld i alt	666,4	639,2
Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0			
Finansielle anlægsaktiver i alt	12,8	12,8	<i>Kortfristede gældsposter</i>		
Anlægsaktiver i alt	671,7	646,4	Leverandører af vare og tjenesteydelser	47,0	71,8
Omsætningsaktiver			Anden kortfristet gæld	15,6	20,3
Varebeholdning	0,4	0,7	Skyldige feriepenge	25,0	25,0
Tilgodehavender	81,5	88,0	Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser	19,7	15,5
Periodeafgrænsningsposter	13,7	6,5	Periodeafgrænsningsposter, forpligtelser	0,8	0,4
Værdipapirer	0,0	0,0	Kortfristet gæld i alt	108,1	133,0
Likvide beholdninger	0,0	0,0	Gældsforpligtelser i alt	774,5	772,2
FF5 Uforrentet konto	66,1	43,5	Passiver i alt	818,4	817,6
FF7 Finansieringskonto	-15,0	32,5			
Andre likvider	0,0	0,0			
Likvide beholdninger i alt	51,1	76,0			
Omsætningsaktiver i alt	146,8	171,2			
Aktiver i alt	818,4	817,6			

Kilde: Statens Koncernsystem

3.3.1 Aktiver og passiver

Anlægsaktiverne er faldet med godt 25 mio. kr., hvilket i vidt omfang modsvares af et fald langfristede gæld på FF4 under passiverne. Sammen med donationerne finansierer den langfristede gæld bibliotekets anlægsmasse.

Den langfristede gæld på FF4 overstiger dog beholdningen af anlægsaktiver pr. ultimo, fordi gælden først korrigeres i nyt år for afskrivninger og eventuel tilgang i 4. kvartal året forinden.

Faldet i anlægsaktivmassen modsvares næsten fuldt ud i stigningen af omsætningsaktiverne. Her spiller det især ind, at likviditeten på bibliotekets finansieringskonto er forbedret med mere end 37 mio. kr. Finansieringskontoens saldo pr. ultimo er særligt afhængig af, hvornår bibliotekets regninger betales omkring årsskiftet. Her har det haft betydning, at Statens Administration til trods for bibliotekets opfølgning i perioder, herunder omkring årsskiftet, har undladt at sikre godkendte fakturaers udbetaling i banken.

Omvendt er pengebindingen på den uforrentede FF5-konto faldet. Saldoen i 2023 er reguleret med udgangspunkt i nettoomsætningsformuen ultimo 2022, der var lavere end nettoomsætningsformuen ved udgangen af 2021.

Ser man på passiverne, kan faldet i den langfristede gæld på godt 25 mio. kr. helt overvejende henføres til FF4-kontoen, der finansierer de langfristede anlægsaktiver, jf. ovenfor.

Passivsiden spejler mønsteret på aktivsiden, dvs. faldet i den langfristede gæld modsvares fuldt ud af en stigning i de kortfristede gældforpligtelser. De stiger med knapt 25 mio. kr., hvilket udelukkende skyldes en stigning i beholdningen på leverandører af varer og tjenesteydelser. Øvrige passivposter falder.

Stigningen i beholdningen af leverandører og tjenesteydelser skyldes fornævnte fejlbehæftede arbejdsgang vedr. kreditorbetalinger såvel som manglende opfølgning fra Statens Administrations side.

For så vidt angår de kortfristede gældforpligtelser, skal faldet på de godt 12 mio. kr. ses i sammenhæng med den fornævnte ændring i omsætningsaktiverne. Det er især beholdningen af leverandører af varer og tjenesteydelser, der er mindre ved årsskiftet 2022, hvilket hænger sammen med trækket på finansieringskontoen FF7 under omsætningsaktiverne.

3.4 EGENKAPITALFORKLARING

Tabel 9. Egenkapitalforklaring

Note: Mio. kr., løbende priser	2022	2023
Egenkapital primo 2023	43,6	39,8
Startkapital primo	12,8	12,8
+Ændring i startkapital	0,0	0,0
Startkapital ultimo	12,8	12,8
Opskrivninger primo	0,0	0,0
+Ændringer i opskrivninger	0,0	0,0
Opskrivninger ultimo	0,0	0,0
Reserveret egenkapital primo	0,0	0,0
+Ændring i reserveret egenkapital	0,0	0,0
Reserveret egenkapital ultimo	0,0	0,0
Overført overskud primo	30,8	27,0
+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0
+Regulering af det overførte overskud	0,0	0,0
+Overført fra årets resultat	-3,8	0,1
- Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
- Udbytte til staten	0,0	0,0
Overført overskud ultimo	27,0	27,0
Egenkapital ultimo	39,8	39,8

Kilde: Statens Koncernsystem

Ændringen i egenkapitalen fra primo til ultimo afspejler årets resultat i form af et merforbrug i forhold til bevillingen på 3,8 mio. kr.

3.5 LIKVIDITET OG LÅNERAMME

Tabel 10. Udnyttelse af låneramme

Mio. kr., løbende priser	2023
Sum af imm. og mat. anlægsaktiver (undt. donationer) pr. 31. december 2023	630,2
Låneramme pr. 31. december 2023	904,5
Udnyttelsesgrad i procent	69,7%

Kilde: Statens Koncernsystem

I tabel 10 belyses udnyttelsen af lånerammen ultimo 2023, der er faldet til 69,7% mod 73,2% året forinden. Faldet skyldes, at årets afskrivninger og dermed afdragene på den tilhørende gæld overstiger nyanskaffelserne.

3.6 OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT

Tabel 11. Opfølgning på lønsumsloft §21.31.13 Det Kgl. Bibliotek

Mio. kr., løbende priser	2023
Lønsumsloft FL	323,1
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	323,1
Lønforbrug under lønsumsloft	345,8
Difference (merforbrug)	-22,7
Akkumuleret opsparing ultimo forrige år	194,4
Akkumuleret opsparing ultimo indeværende år	171,7

Kilde: Statens Koncernsystem

Som det fremgår, er der tale om et merforbrug på 22,7 mio. kr. i forhold til lønsumsloftet på finansloven, som har formindsket opsparingen pr. ultimo til 171,7 mio. kr.

Det Kgl. Bibliotek havde også i 2023 et merforbrug i forhold til lønsumsloftet. Merforbruget skyldes bibliotekets fakturaafregnede aftaler om biblioteksservice med universiteterne, hvor der ikke pr. automatik følger lønsum med. Som også nævnt i årsrapporten for 2022 har navnlig aftalen med Roskilde Universitet, hvor 20 medarbejdere blev virksomhedsoverdraget, været med til at udhule bibliotekets lønsum.

Bibliotekets mulighed for at servicere universiteterne med biblioteksydelser er hjemlet i finansloven og af strategisk betydning for Det Kgl. Bibliotek såvel som for universiteterne selv. Spørgsmålet om lønsummen vil derfor blive taget op med Kulturministeriet i forbindelse med forberedelserne af finansloven for 2025.

Det bemærkes, at lønforbruget under lønsumsloftet kun er en del af de samlede personaleomkostninger. Personaleomkostningerne i resultatopgørelsen omfatter også lønninger, pensioner mv. under indtægtsdækket virksomhed og de tilskudsfinansierede aktiviteter, der ikke tæller med i lønforbruget under lønsumsloftet.

3.7 BEVILLINGSREGNSKABET

Tabel 12. Bevillingsregnskab

Hoved-konto	Navn	Bevillingstype	Mio kr.	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
Drift							
21.31.13	Det Kgl. Bibliotek	12 drift omkostnings-baseret	Udgifter	704,7	721,2	-16,5	
			Indtægter	-113,3	-129,8	16,5	
			i alt	591,4	591,3	0,1	27,0
Administrerede ordninger							
21.31.04	Digitale fag- og forsk-ningsbibliotek	60 reservationsbevil-ling	Udgifter	262,2	250,0	12,2	
			Indtægter	-256,3	-245,0	-11,3	
			i alt	5,9	5,0	0,9	20,2

Kilde: Statens Koncernsystem

Under bibliotekets driftsbevilling, 21.31.13, er der tale om meget beskedne afvigelser i forhold til finansloven. Af merforbruget på i alt 3,8 mio. kr. i forhold til bevillingen kan 0,8 mio. kr. henføres til merudgifter, mens 3,0 mio. kr. vedrører mindreindtægter.

For så vidt angår den administrerede tilskudsordning på 21.31.04, er der et merforbrug på 21,2 mio. kr., som er knyttet til underkonto 10. Licensvirksomhed. Merforbruget modsvares af merindtægter på underkontoen i samme størrelsesorden, jf. de særlige bevillingsbestemmelser.

Det samlede mindreforbrug på 4,4 mio. kr. vedrører underkonto 20. Udvikling af digitale biblioteker. Mindreforbruget forventes anvendt i de kommende år til de projekter, der aftales med Kulturministeriet via bibliotekets rammeaftale.

4. BILAG

4. BILAG

4.1 NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE

Tabel 13 - Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

Mio. kr., løbende priser

	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Primobeholdning	6,7	1,0	7,7
Opskrivning	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2023 (før afskr.)	6,7	1,0	7,7
Tilgang	0,0	0,0	0,0
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2023 (før afskr.)	6,7	1,0	7,7
Akk. afskrivninger	-5,5	-1,0	-6,5
Akk. Nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2023	-5,5	-1,0	-6,5
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2023	1,2	0,0	1,2
Årets afskrivninger	1,3	0,0	1,3
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	1,3	0,0	1,3
Afskrivningsperiode/år	5-8	3	

Udviklingsprojekter under opførelse

Primosaldo pr. 1.1 2023	0,0
Tilgang	0,0
Nedskrivninger	0,0
Afgang	0,0
Kostpris pr. 31.12.2023	0,0

Kilde: Statens Koncernsystem

Tabel 14 - Note 2: Materielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Primobeholdning	1058,8	0,0	6,2	2,8	98,5	1166,3
Opskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2023 (før afskr.)	1058,8	0,0	6,2	2,8	98,5	1166,3
Tilgang	0,0	0,0	0,4	0,0	5,6	6,0
Afgang	1,2	0,0	0,0	0,0	6,7	8,0
Kostpris pr. 31.12.2023 (før afskr.)	1057,5	0,0	6,6	2,8	97,5	1164,4
Akk. afskrivninger	434,6	0,0	5,1	2,3	90,2	532,2
Akk. nedskrivninger	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2023	436,1	0,0	5,1	2,3	90,2	533,7
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2023	621,4	0,0	1,5	0,4	7,3	630,7
Årets afskrivninger	-24,5	0,0	-0,5	-0,4	2,9	-22,5
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	-24,5	0,0	-0,5	-0,4	2,9	-22,5
Afskrivningsperiode/år	10/20/50		5-10	5	3/5/10	

I gangværende arbejder for egen regning

Primosaldo pr. 01.01.2023	1,2
Tilgang	1,7
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	1,2
Kostpris pr. 31.12.2023	1,7

Kilde: Statens Koncernsystem

Tabel 14A Note 3. Hensatte forpligtelser

Mio. kr.	Beløb
Hensat i 2023 til	
Åremålsansættelser	1,2
Skyldig løn, fratrådte medarbejdere	0,6
Retableringsforpligtelse, lejemål	0,4
Hensættelse til SIT	0,9
Ikke-faktureret, Statens FM-aftale	1,9
Skyldig copyright, fotoaftale	0,6

Hensættelser i alt	5,6
--------------------	-----

Kilde: Navision

4.2 INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

Tabel 15. Sammenfatning af elementer i prisfastsættelse

Løbende priser, Mio. kr.	<i>Ultimo</i> 2020	<i>Ultimo</i> 2021	<i>Ultimo</i> 2022	<i>Ultimo</i> 2023
Direkte omkostninger i alt	3,9	2,0	2,0	1,7
Indirekte omkostninger i alt	0,9	0,5	0,7	0,5
Øvrige indregnede omkostninger	0,1	0,1	0,1	0,1
Sum	4,8	2,6	2,7	2,3
Indtægter i alt	-5,3	-3,1	-3,6	-2,9

Tabel 16. Oversigt over akkumuleret resultat af indtægtsdækket virksomhed

Løbende priser, Mio. kr.	<i>Ultimo</i> 2020	<i>Ultimo</i> 2021	<i>Ultimo</i> 2022	<i>Ultimo</i> 2023
Digitaliseringsydelser	4,9	4,6	5,0	5,2
Bevaringsydelser	2,9	3,3	3,3	3,3
Sikringsydelser	1,4	1,5	1,5	1,6
IT Hosting	3,6	4,1	4,7	5,2
Biblioteksydelser	6,2	6,2	0,0	0,0

Kilde: Navision

4.3 TILSKUDSFINANSIERET VIRKSOMHED

Tabel 19. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (UK97)

Løbende priser, Mio. kr.	Overført overskud fra tidligere år	Årets til- skud	Årets ud- gifter	Årets resultat	Overskud til vide- reførsel
Licenser til ungdomsuddannelserne	0,7	-0,7	1,5	0,8	1,5
Open Science	0,1		1,0	1,0	1,2
Artikler til alle	0,4	-0,4	1,0	0,6	1,0
Den skolehistoriske samling	-0,5	-0,7	0,7	0,0	-0,5
Digitalisering af Folketingets biblio- tek	0,0	-0,5	0,6	0,1	0,1
Digitalisering, genforeningsaviser	-0,7	0,0	0,6	0,6	-0,1
Digitalisering af 1600-talsbøger	-0,6	0,0	0,5	0,5	-0,1
Udtillingen Game On	0,0	-0,3	0,5	0,2	0,2
Digitalisering, Carl Nielsens breve	0,0	0,0	-0,4	-0,4	-0,3
Øvrige	-2,3	-2,4	6,1	3,6	1,3
I alt	-2,8	-4,9	12,1	7,2	4,4

Kilde: internt regnskab

Note: Det Kgl. Bibliotek fik i 2019 i alt 2,2 mio. kr. til tre digitaliseringsprojekter, nemlig digitalisering af hhv. arkitekturtegninger, genforeningsaviser og 1600-tals bøger. Alle projekter er afsluttet i 2023 og gennemført i overensstemmelse med de planer, som biblioteket har fremlagt for Kulturministeriet.

4.4 IT-OMKOSTNINGER

Tabel 22. It-omkostninger

Sammensætning	Mio. kr.
Interne personaleomkostninger til it (it-drift/-vedligehold/-udvikling)	34,8
It-systemdrift	23,1
It-vedligehold	1,3
It-udviklingsomkostninger	1,7
Udgifter til it-varer til forbrug	0,7
i alt	61,6

4.4.1 DOKUMENTATIONSNOTAT VEDR. DISPOSITIONER PÅ § 21.31.04.

Dokumentationsnotat vedr. dispositioner på § 21.31.04. Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek, underkonto 20

Hovedkonto 21.31.04. Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek blev etableret i forbindelse med finansloven for 2020 som følge af akt. 114 af 4. april 2019 om overførsel af opgaver fra Danmarks Fag- og Forskningsbibliotek til Det Kgl. Bibliotek.

Bevillingen, der er en reservationsbevilling, administreres af Det Kgl. Bibliotek.

I dette notat redegøres der for direktionens dispositioner på underkonto 20. Udvikling af digitale biblioteker. Underkontoen vedrører tilskud, der ifølge finansloven skal anvendes til aktiviteter, der bidrager til udviklingen af det digitale fag- og forskningsbibliotek, herunder udvikling af et fælles netværk af informationsressourcer, fælles udviklingsprojekter, fælles driftsløsninger og faciliteter, der understøtter dansk uddannelse og forskning.

Disponibel ramme og overblik over dispositioner

Bevillingen på underkontoen var på 5,9 mio. kr. i 2023. Heraf blev der anvendt 5,0 mio. kr., jf. nedenfor.

Projekt	forbrug (mio. kr.)
a) UNGLI licenser	1,5
b) Open access	1,2
c) Artikler til alle	1,0
d) Journal Finder	0,3
e) National Open Access evaluering	0,3
f) Licensers klimaaftryk	0,3
g) Øvrige projekter	0,5
I alt	5,0

Ad a) UNGLI licenser

UNGLI står for Ungdomsuddannelsernes Licensservice, som drives af Det Kgl. Bibliotek. Det fremgik således af forarbejderne til Akt. 114, at 1 mio. kr. af de 5,5 mio. kr., som dengang blev overført til 21.31.04., skulle anvendes til arbejdet med licenser for ungdomsuddannelserne.

Forbruget i 2023 på 1,5 mio. kr. er noget højere end årets ramme. Årets merforbrug udligner mindreforbrug i tidligere år, så der som gennemsnit anvendes 1 mio. kr. til UNGLI pr. år, jf. også årsrapporten for 2022.

Dispositionerne af UNGLI-midlerne foretages i samarbejde med Ungdomsuddannelsernes Licensudvalg, hvor Undervisningsministeriet, Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og andre interessenter er repræsenteret.

Ad b) Open access

Forbruget på kontoen finansierer open access-medlemsskaber, som understøtter arbejdet med den nationale open access-strategi.

Ad c) Artikler til alle

Det flerårige projekt Artikler til alle har til formål på sigt at udvikle et landsdækkende tilbud, der skal give både de brugergrupper, som Det Kgl. Bibliotek allerede betjener, samt nye brugergrupper mulighed for ad hoc-adgang til artikler, der udgives i digitale tidsskrifter, gennem anvendelse af nye og supplerende indkøbsmetoder.

Projektet er en del af rammeaftalens pkt. 6, hvorefter biblioteket vil øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud.

Ad d) Journal Finder

Projektet har til formål at levere en platform til forskere for nem identifikation af veje til tidsskrifter, der lever op til gældende open access-politikker.

Ad e) National open access-evaluering

Det Kgl. Bibliotek har i 2023 deltaget i evalueringen af Danmarks Nationale Strategi for Open Access. Arbejdsgruppen, der forestår evalueringen, ledes af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen.

Ad f) Licensers klimaaftryk

Som led i bibliotekets grønne omstilling sætter projektet vedrørende licensers klimaaftryk fokus på CO₂-udledningen i tilknytning til de elektroniske licenser, som biblioteket indkøber på vegne af landets forsknings- og uddannelsesinstitutioner.

Ad g) Øvrige projekter

Øvrige projekter omfatter bl.a. arbejdet med at videreudvikle systemunderstøttelsen i bibliotekets licensforvaltning samt et forprojekt vedr. reduktion af fysiske brugssamlinger.